

STEINERPÄIVÄKOTI SIRIUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2021

Palveluntuottaja:

[STEINERPÄIVÄKOTI SIRIUKSEN KANNATUSYHDISTYS RY](#)

Päiväkodin nimi:

[STEINERPÄIVÄKOTI SIRIUS](#)

Päiväkodin osoite:

[PARAISTENTIE 3K, 00280 HELSINKI](#)

Päiväkodin johtaja:

[TINA IWERSEN](#)

Päiväkodin johtajan sähköpostiosoite ja puhelinnumero:

posti@steinerpaivakotisirius.fi, 050-4653634

Toimintasuunnitelman sisälllys

1. Työtämme ohjaavat yhteiset arvot
2. Yksikön toimintakulttuurin kuvaus
3. Toimintakaudella 2020-2021 käytössä olevat kiusaamista ennalta ehkäisevät ja kaveritaitoja (vuorovaikutus, empatia- ja tunnetaidot) vahvistavat toimintamallit
4. Laaja-alainen osaaminen
5. Oppimisen alueet
6. Lapsen varhaiskasvatuksessa aloittaminen
7. Viestintä ja yhteistyö
8. Pedagoginen dokumentointi
9. Arviointi ja kehittäminen

1. Työtämme ohjaavat yhteiset arvot

Helsingiläinen varhaiskasvatus perustuu Vasu-perusteissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021.

1.1 Vasuperusteissa määritellyt arvot:

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

1.2 Siriuksen painotukset:

- kohtaamme **jokaista lasta omana itsenään** ja tuetaan jokaisen lapsen kehitysvaihetta
- takaamme lapsen **kasvurauhan** aidoilla kohtaamisella, selkeällä toiminnalla ja rauhaisella ympäristöllä
- tarjoamme lapselle **turvallisen ja huolettoman lapsuuden**
- arvostetaan jokaisen lapsen **erilaisuutta** ja mahdollisuutta kehittää kykyjään ilman sukupuolesta johtuvia ennakko-odotuksia ja rajoituksia
- ymmärrämme että jokainen perhe on yksilöllinen, **monimuotoisuus** on rikkaus, kannustamme huoltajia tutustumaan toisiinsa, mikä tukee toisen arvostusta ja ryhmään kuulumisen tunnetta
- käytämme **luonnonmukaisia** materiaaleja ja tarjoamme luonnonmukaista ravintoa

2. Siriuksen toimintakulttuurin kuvaus

• Vuorovaikutus ja ilmapiiri

- päällimmäinen tavoitteemme tänä vuonna on **toisista välittäminen, lämmin kanssakäyminen** päiväkodin, lasten ja perheiden kesken, mitä tarvitaan juuri näinä aikoina, kun kaikki sosiaalinen kanssakäyminen on minimoitu ja elämä erilaista kuin mihin olemme tottuneet, **kodinomainen toiminta ja arjen rytmisyys** luo turvallisuutta ja selkeyttä tässä poikkeuksellisessa ajassa
- harjoittelemmme päivittäin vuorovaikutustaitoja, leikin, kirjallisuuden ja erilaisten esitysten, kuten esim. nukketeatterin, kautta

• Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- annamme lapselle mahdollisuuden vaikuttaa toimintaamme ottamalla **lapsen ideat ja toivomukset** mukaan toiminnan suunnitteluun havaintojen ja yhteisen keskustelun avulla

• Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

- käytämme **kansainvälisiä** lauluja ja loruja, jotka lisäävät uteliaisuutta toisia kulttuureja kohtaan
- tutustumme tarvittaessa ja halutessa **perheiden taustoihin** ja käsitellään perheiden katsomuksia

• Oppimisympäristöt

- päiväkodin tilojen selkeä ja kaunis sisustus antaa **lämpimän ja kodinomaisen kokemuksen**, rauhallinen värimaailma edesauttaa levollisuuteen
- päiväkodin piha ja metsäretkipaikka sallivat **aidon luontokokemuksen** ja rikastavat lapsen karkeamotoriset toiminnot

• Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

- lapsi on **leikin aloitteentekijä** ja saa itse valita leikin, välineet ja paikan ja luoda oman leikkiympäristön
- päivittäiset sadut, tarinat ja luontokokemukset rikastavat lapsen mielikuvitusta

• Leikin merkitys

- jokainen päivä on leikkipäivä, lapsen **omaehtoiseen leikkiin** on varattu paljon aikaa sekä ulkona että sisällä
- lapset ovat leikin kautta luonnollisesti vuorovaikutuksessa toisiinsa

- **Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä**
 - mahdollistamme lapselle **itsensä toteuttamista** taiteen, käsitöiden, kirjallisuuden ja kielen eri keinoin
 - arkisten kotitöiden avulla (leipominen, siivoaminen yms.) lapsi oppii tärkeitä **elämän taitoja**
- 3. **Siriuksen toimintakaudella 2020-2021 käytössä olevat kiusaamista ennalta ehkäisevät ja kaveritaitoja (vuorovaikutus, empatia- ja tunnetaidot) vahvistavat toimintamallit**
 - **Pienryhmätoiminta:**
Päiväkodissa on kolme 8 lapsen pienryhmää (syksy 2020), jotka mahdollistavat sekä **intensiivisempää vuorovaikutusta** että monipuolisempia ja syvempiä **ystävyyssuhteita**. Ryhmän aikuisella on enemmän aikaa ohjata ryhmän toimintaa ja olla **läsnä jokaiselle** lapselle ja tämän taidoille ja haasteille.
 - **Auttamisen ilo:**
Päiväkodin lapsia kannustetaan **auttamaan toisiaan**, esim. ulkovaatteiden riisumisessa, siirtymätilanteissa ottamalla toista lasta kädestä, herättämällä nukkuvia lapsia päiväleivolta yms. Siinä syntyy ymmärrys toistemme taidoille sekä **empatian** että sensitiivisen auttamisen tärkeydelle.

4. **Laaja-alainen osaaminen**

Varhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa lasten laaja-alaiselle osaamiselle. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja sekä toimia tilanteen edellyttämällä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen alueet (ajattelu ja oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, osallistuminen ja vaikuttaminen) on kuvattu kattavasti Helsingin Vasussa (s. 14-19).

Siriuksen toimintakauden 2020-2021 Siriuksen pedagogiset periaatteet:

- lapsen kielellinen kehitys ja miten sitä voisi tukea: **satujen, lorujen** ja muiden **kielileikkien** avulla
- päiväkodin perinteiden ja vuosirytmien vaaliminen: **vuodenaikajuhlat** ja muut tapahtumat: syksyllä sadonkorjuujuhla, lyhtyjuhla, adventtijuuhla ja joulujuhla; keväällä: ystävänpäivä, laskiainen, päiväkodin koko perheen Puuhapäivä, pääsiäisjuhla, vappujuhla, kevätjuhla
- **ilmaisua mm. draaman** keinoin: kannustetaan lapsia tekemään itse esityksiä (näytelmät, nukketeatteri- ja musiikkiesitykset yms.)
- **omatoimisuuteen kannustaminen** arjen puuhissa: kasvattajan esimerkin kautta sekä leikin ja mielikuvien avulla
- monilukutaito ja ymmärrys maailmasta: **omaehtoisen leikin** kokemukset, **liikkuminen** erilaisessa ympäristössä (päiväkodin tilat, piha, metsä, kaupunki), kokemukset kaikkien **aistien** kautta
- **helposti lähestyttävä** toiminta: säännölliset, kodinomaiset toimintatuokiot

5. Oppimisen alueet

Oppimisen alueet kuvaavat pedagogisen toiminnan keskeisiä tavoitteita ja sisältöjä. Ne eivät ole erikseen toteutettavia, toisistaan irrallisia kokonaisuuksia, vaan niiden aihepiirejä yhdistetään ja sovelletaan lasten mielenkiinnonkohteiden ja valmiuksien mukaisesti. Oppimisen alueet (kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni, kasvan, liikun, ja kehityn) on kuvattu kattavasti Helsingin Vasussa (s. 28-34).

Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet ja kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Siriuksen toimintakauden 2020-2021 pedagogiset periaatteet:

- kielen eri **käyttötaidot**: lorut, laulut, tarinat, kirjat, toiminnalliset tuokiot, ruokailutilanteet, arki- ja siirtymätilanteet
- ilmaisua monin keinoin: **musiikilliset ja kuvalliset esitykset** (nukketeatteri, soittimet, vuodenaikaan liittyvät kädentyöt ja askartelu) **kehollinen toiminta** (ilo liikkumisesta)
- turvallinen arki: **ystävällisyys** tekemisissä, kohtaamisissa ja sanoissa
- päiväkodin pihan hoito: **luonnon havainnointi** eri vuodenaikoina

- liikkuminen erilaisissa **liikkumismaastoissa**: piha, metsä, kaupunki, mahd. koulun jumppasali; osallistuminen Liikkuva Varhaiskasvatus-projektiin

6. Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

- **useampi käynti päiväkodilla**: ensimmäinen tutustumiskäynti, jolloin täytetään hakulomake; toinen käynti, jolloin tarjotaan paikka perheelle ja annetaan jo konkreettisempia tietoja; uusien vanhempien vanhempainilta; vanhempaintalkoot ja uusien lasten tutustumishetki juuri ennen toiminnan alkua

6.1 Tutustuminen

- lapsi on päässyt tutustumaan ainakin kaksi-kolme kertaa päiväkotiin ja henkilökuntaan ennen toiminnan alkua; toiminnan alussa **suosittelemme** perheelle lyhyempiä hoitopäiviä ja päivien pitenemistä porrastetusti, huoltajat voivat olla mukana toiminnassa aamuisin pihalla, jos on mahdollista ja jos he näin toivovat

6.2 Siirtyminen toiseen ryhmään

- lapsen siirtäminen toiseen ryhmään tapahtuu henkilökunnan ja huoltajien **yhteisymmärryksellä**; päiväkodin pienryhmät eivät kuitenkaan ole omia rajallisia yksiköitä, vaan lapset voivat vieraila toisissa ryhmissä, ja he ovat muutenkin kaikki yhdessä osan päivästä (esim. ulkoillessa)

6.3 Lapsen vasuprosessi

- huoltajat täyttävät lapsen **Perustietolomakkeen** päivähoidon alussa (mm. tietoja perheestä ja lapsesta, perheen toivomukset ja odotukset, lupa-asiat)
- Syyspuolella: lapsen VASU-lomakkeeseen kirjataan yhdessä huoltajien kanssa havainnot lapsen kasvuun ja kehitykseen kuuluvista aiheista ja **laaditaan suunnitelma** toimintavuodelle syksyn VASU-keskustelussa
- Kevätpuolella: yhdessä huoltajien kanssa lapsen VASU-lomakkeen läpikäyminen ja **suunnitelman toteutumista**, muutosten kirjaaminen kevään VASU-keskustelussa

7. Viestintä ja yhteistyö

7.1 Viestinnän toteuttaminen Siriuksessa

- **kiireelliset asiat** huoltajille tekstiviestitse, toimintaan tai kasvatukseen liittyvät tiedotteet sähköpostitse tai kirjeenä
- syys- ja kevätkauden **toiminta-aikataulut** lähetetään ajoissa etukäteen
- vanhempainilloissa yleisiä pedagogisia aiheita ja Vasu-keskusteluissa omaan lapseen liittyviä **kuulumisia ja suunnitelmia**
- muistutuksia ja päivän kuulumisia suullisesti **päivittäisissä kohtaamisissa**
- huoltaja tai henkilökunta voi aina tarvittaessa pyytää ylimääräistä keskusteluaikaa

7.2 Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

- **yhteisöllisyys** on päiväkodissamme yksi tärkeimmistä arvoista, sen kokeminen antaa lapselle hyvän kasvupohjan ja perheelle mahdollisuuden vertaistuelle; yhteisöllisyys on joukkoon kuulumista, oman tärkeän tehtävän tekemistä myös muiden iloksi ja paras edellytys **yhteisen hyvän** löytämiseksi
- olemme jatkuvasti ja tiiviisti **yhteistyössä** huoltajien kanssa, yllä (7.1) mainittujen osallistumisen muotojen lisäksi järjestämme vielä mm. yhteisiä talkoita, varainhankintatempauksia ja päiväkodin vuodenaikajuhlia; vanhemmat osallistuvat myös päiväkodin kannatusyhdistyksen johtokuntatyöskentelyyn (vastuu päiväkodin taloudesta ja hallinnosta)

7.3 Toiminnan dokumentointi ja arviointi yhdessä lasten ja huoltajien kanssa

- **dokumentointi**: toiminnassa lasten piirustukset, askartelut, käsityöt, henkilökunnan tekemät havainnot ja valokuvat; yhteisissä tilaisuuksissa huoltajien kuvat ja videot; vasu-/Hyve4/esikoulukypsyys-lomakkeissa havainnot lapsesta
- **arviointi**: lasten kanssa yhteinen tarkastelu ja keskustelu tehdyistä toimintatuokioista; huoltajien palaute yhteisissä tilaisuuksissa (vanhempainilta, VASU-keskustelu), asiakaskysely 1-2 kertaa vuodessa

8. Pedagoginen dokumentointi

Pedagogisen dokumentoinnin tavoitteena on, että henkilöstö oppii tuntemaan yksittäistä lasta, ymmärtämään lasten välisiä suhteita sekä ryhmän henkilöstön ja lasten välisen vuorovaikutuksen luonnetta. Lasten tiedot ja taidot, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet tulevat näkyviksi pedagogisen dokumentoinnin myötä ja ovat toiminnan suunnittelun perusta. Suunnitelmallista pedagogista dokumentointia tarvitaan lapsen oppimisen ja taitojen näkyväksi tekemiseen sekä kehityksen ja oppimisen tuen arviointiin.

Miten toimipisteessä toteutetaan pedagogista dokumentointia toimintakaudella 2020-2021:

- toiminnan pedagoginen dokumentointi: havaintojen kirjaaminen ja niistä keskusteleminen, keskustelutulosten kirjaaminen; valokuvat ja niiden tarkastelu jälkeenpäin, lasten piirustukset ja niiden havainnointi ja tarkastelu sekä lasten kertomusten kirjaaminen

9. Arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuslaki velvoittaa arvioimaan ja kehittämään varhaiskasvatuksen laatua. Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteiden ja suositusten laatimisesta vastaa Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi). Varhaiskasvatuksen laadun arviointi perustuu Karvin julkaisemaan Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset -asiakirjaan. Arvioinnin tarkoituksena on toiminnan laadun kehittäminen. Arviointia toteutetaan Helsingin varhaiskasvatussuunnitelman, toimipisteiden toimintasuunnitelman ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden pohjalta.

Varhaiskasvatuksen arviointi toimintakaudella 2020-2021

TAVOITE 1: **Henkilöstön täydennyskoulutus ja koulutuksen hyöty koko päiväkodille**

Indikaattori:

Henkilöstön perus- ja täydennyskoulutus sekä osaamisen kehittäminen:

Varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutus ja muu ammatillisen osaamisen kehittäminen ovat suunnitelmallisia ja perustuvat osaamisen todennettuihin kehittämistarpeisiin. Täydennyskoulutukseen kannustetaan ja siihen luodaan mahdollisuuksia.

Arviointikriteerit:

Itä-Suomen yliopistossa lisäopintoja suorittaville työntekijöille annetaan aikaa ja mahdollisuutta opintojen suorittamiselle ja opintojen annin jakamiselle koko henkilökunnan kesken:

- opintoviikonlopun jälkeinen opintovapaa
- opintotehtävien tekeminen toiminnan aikana esim. havaintojen ja käytännöllisten tehtävien kautta

- pedagogiset keskustelut henkilökunnan kesken
- opintojen kehittämistehtävien suunnittelu ja suorittaminen yhdessä koko henkilökunnan kanssa ja hyöty niistä koko toiminnalle

Arviointityökalu:

- kriteerien toteutuminen mitataan asteikolla: huonosti/toteutuu jonkin verran/toteutuu melko hyvin/toteutuu erittäin hyvin

TAVOITE 2: **Hoidon järjestäminen 1-3-vuotiaille lapsille**

Indikaattorit:

- Varhaiskasvatuksen riittävyys, saatavuus, saavutettavuus ja inklusiivisuus:

Varhaiskasvatuksen järjestäjän on varmistettava, että laadukkaat, inklusiivisuuden periaatetta toteuttavat varhaiskasvatuspalvelut ovat kaikkien lasten saatavilla ja saavutettavissa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö varmistaa, että kaikki lapset voivat osallistua kaikkeen toimintaan taustastaan ja yksilöllisistä ominaisuuksistaan riippumatta.

- Yhtenäinen koulutus- ja kasvatustajärjestelmä ja siirtymät:

Henkilöstö suunnittelee ja toteuttaa huoltajien kanssa toimivia ja lasten hyvinvointia ja oppimista edistäviä käytäntöjä varhaiskasvatuksesta, sen eri toimintamuodoista tai yksiköistä toiseen siirtymiseen.

- Henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus:

Vuorovaikutus on myönteistä, välittävää, kannustavaa ja hellää. Henkilöstö sitoutuu lapseen ja lapsiryhmään.

Henkilöstö on vastavuoroisessa vuorovaikutuksessa lasten kanssa tavalla, joka vastaa lasten kehitystä, kiinnostuksen kohteita sekä oppimisen valmiuksia.

Arviointikriteerit:

- muutaman alle kolmevuotiaan lapsen (mm. pienemmät sisarukset) hoitopaikan järjestäminen toimintakauden aikana
- tavoitteena lapsen hoito yhdessä hoitopaikassa ja luonnollinen siirtyminen suurempaan ryhmään samassa päiväkodissa (ei siirtymistä yhdestä päiväkodista toiseen)
- suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä huoltajien kanssa
- mahdollinen pienryhmätoiminta, jossa lapsilla oma kasvattaja, oma päivärytmi ja ikätasonsa mukainen toiminta

Arviointityökalu:

- kriteerien toteutuminen mitataan asteikolla: huonosti/toteutuu jonkin verran/toteutuu melko hyvin/toteutuu erittäin hyvin